

EMC SZPITALE

Szpital św. Anny w Piasecznie

Możliwości wykorzystania komórek macierzystych w leczeniu chorób układu oddechowego

Tadeusz Płusa

Oddział Chorób Wewnętrznych i Chorób Płuc

EMC SZPITALE
Szpital św. Anny w Piasecznie

Odkrycie komórek macierzystych

2005 r. – dr Carla Kim, Children's Hospital Boston

Bronchioalveolar stem cells (BASCs)
(adult mouse)

Badania nad cząsteczkami,
które mają zdolność regulacji wzrostu
i aktywności BASCs w ludzkich płucach

**Komórka
macierzysta**

**Plastyczność i zdolność różnicowania się
w komórki innych typów**

**Komórka
toti
potencjalna**

**Każdy typ
komórek,
w tym łożysko**

**Komórka
pluri
potencjalna**

**Każdy typ
komórek**

**Komórka
multi
potencjalna**

**Komórki
o podobnych
cechach**

**Komórka
uni
potencjalna**

**Jeden typ
komórek**

Stem cells

**Mają zdolność odnawiania się
poprzez dzielenie się**

**Mają zdolność różnicowania się
i przyjmowania cech struktur
komórkowych i tkanek**

**Komórki mogą być przeszczepiane
do innego organizmu,
gdzie kontynuują dzielenie się
i replikację**

Types of stem cells

**Embryonic stem cells
(ESC)**

**Pluripotentne, uzyskiwane z blastocytów
(3-5 dzień po zapłodnieniu)**

**Tissue-specific stem cells
(somatic or adult)**

**„Somatic or adult stem cells”
– różnicują się w określone tkanki**

**Mesenchymal stem cells
(MSC)**

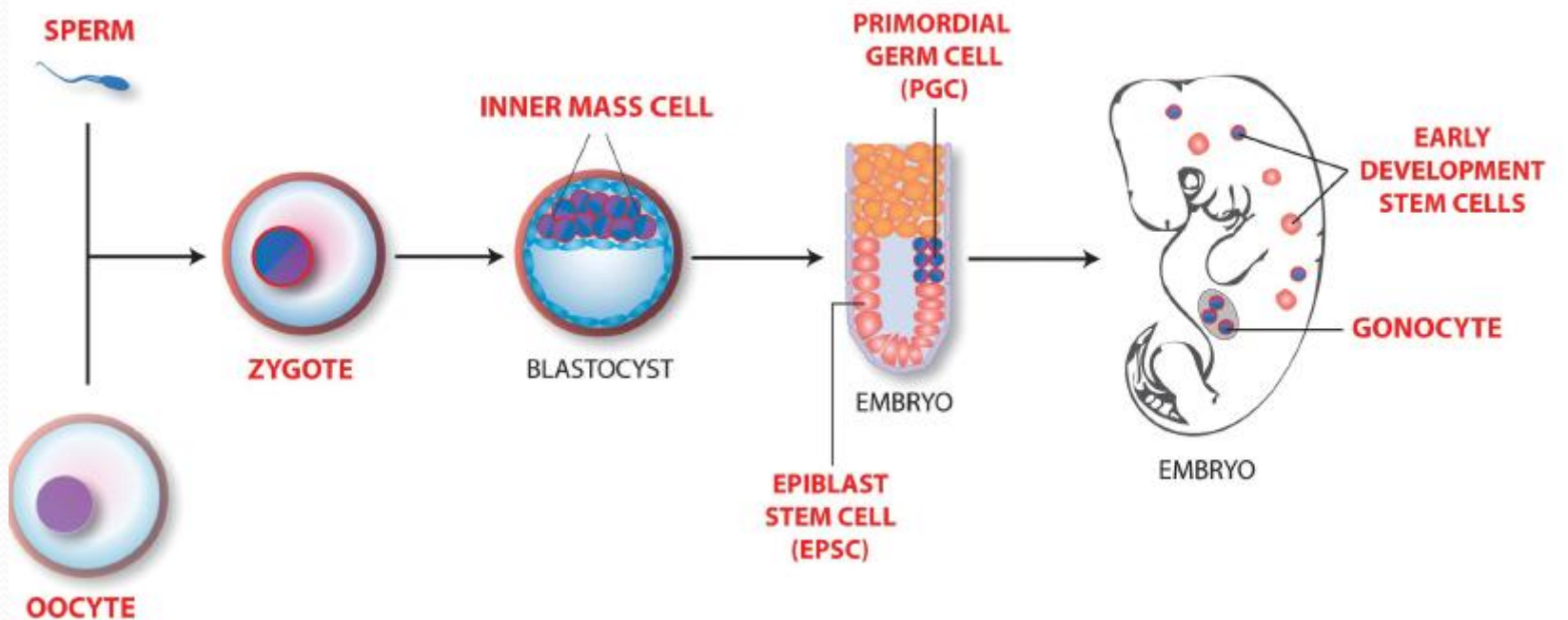
**“Stromal cells” – zależne od miejsca
izolacji i przeznaczenia**

**Induced pluripotent stem cells
(iPS)**

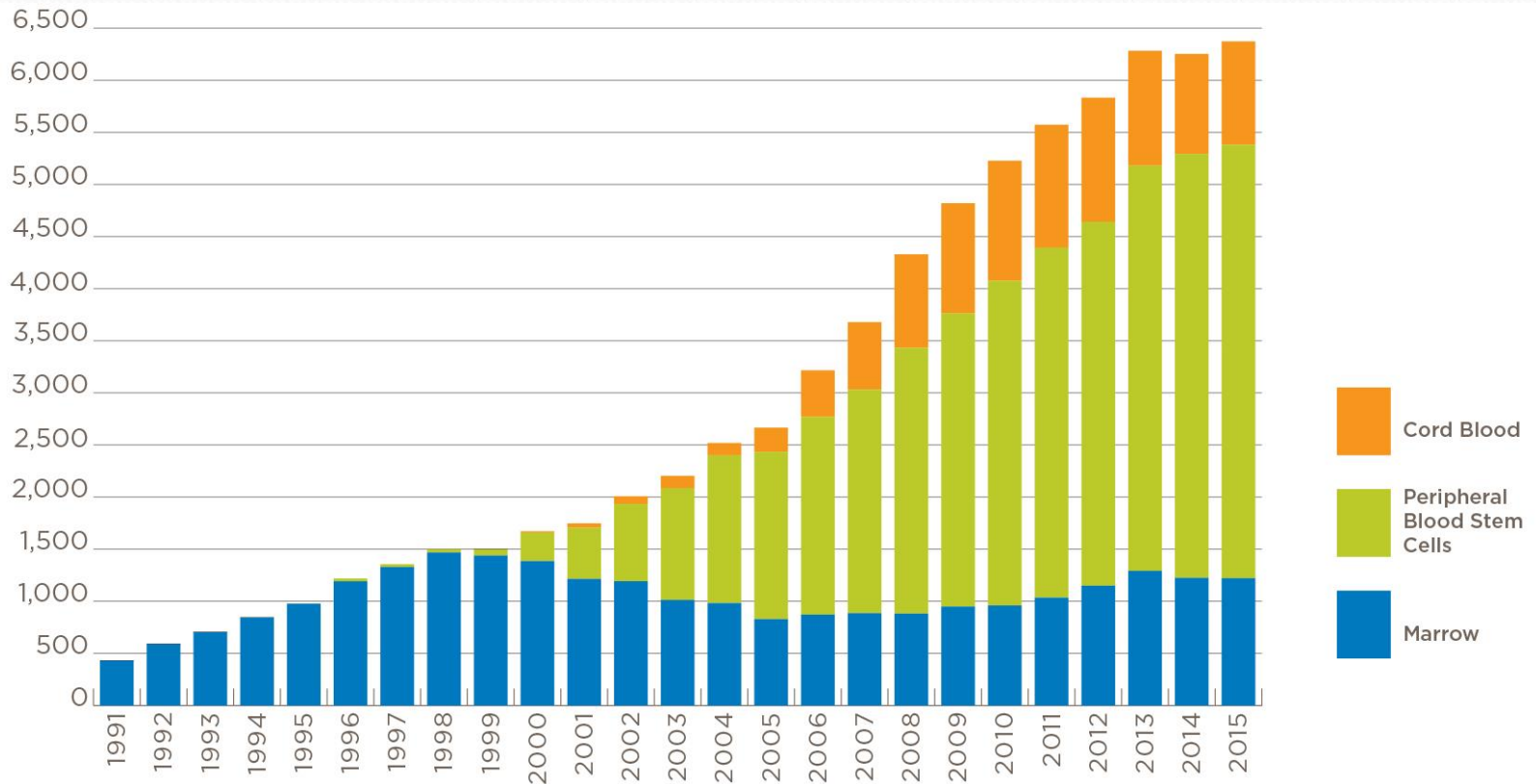
**Szczególnie przydatne w
badaniach nad nowymi lekami**

Very small embryonic-like stem cells (VSELS)

MZ Ratajczak, et al.: Very small embryonic-like stem cells (VSELS) represent a real challenge in stem cell biology: recent pros and cons in the midst of a lively debate. *Leukemia* (2014) 28, 473–484

Transplants by cell source

Source: National Marrow Donor Program/Be The Match FY 2015

Stem cell treatment basics

Harvest

A small blood or bone marrow sample is taken from the patient.

Separate

The stem cells are separated from the other cells of the sample.

Return

The concentrated stem cells are returned into the bloodstream.

How do stem cells target the lungs?

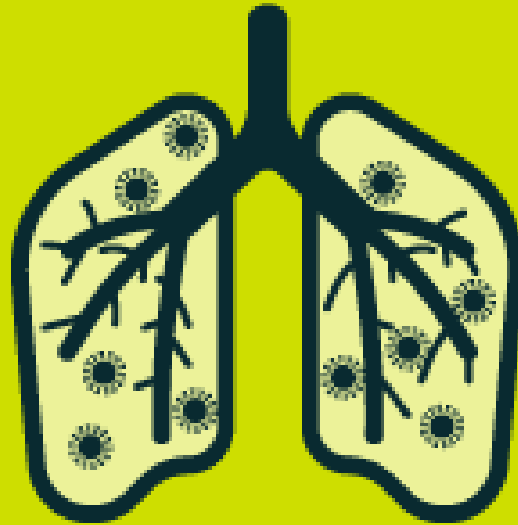
Passage

The bloodstream pushes the stem cells through the right chamber of the heart, and to the lungs.

Pulmonary Trap

The stem cells are trapped naturally by the lungs where they begin to regenerate damaged lung tissue.

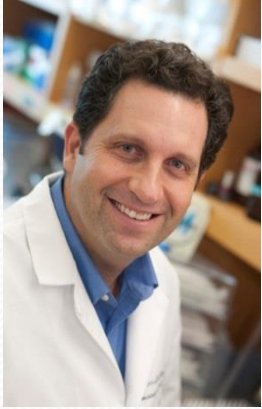

Pulmonary Trap

The stem cells are trapped naturally by the lungs where they begin to regenerate damaged lung tissue.

“The pulmonary trap” is a happy opportunity to slow down the progenitor cell circulation with hope to use they potential ability for repair the lung tissue and to stop the progression of chronic lung disease.

Jak komórki macierzyste zagnieżdżają się w płucach?

Darrell Kotton
Boston Center
for Regenerative
Medicine

Po pierwsze – konieczna jest prawidłowa metoda izolacji i podawania komórek

Po drugie – konieczne jest wyłonienie cząsteczek umożliwiających stymulowanie komórek do odpowiedniej przemiany

Po trzecie – konieczne jest potwierdzenie poprawności procesu (knock-in reporter gene Nkx2-1)

“All these researchers have stem cells sitting in their freezers waiting for a way to differentiate them into lung tissue”

Lungs from a 14.5-day-old mouse embryo. The intense green glow shows a high expression of a gene called Nkx2-1 in the developing lung tissue. Photo by Laertis Ikonomou

Kotton DN, Fine A.: Lung stem cells. *Cell Tissue Res*, 2008; 331(1):145-56.

VERMONT STEM CELL CONFERENCES

The University of Vermont College of Medicine, in collaboration with the NHLBI, Alpha-1 Foundation, American Thoracic Society, Cystic Fibrosis Foundation, European Respiratory Society, International Society for Cellular Therapy, and the Pulmonary Fibrosis Foundation

2005, 2007, 2009, 2011, 2013, 2015

University of Vermont

The current understanding of the role of stem and progenitor cells in lung repair after injury.

The goals of the conference were to summarize:

- the current state of the field,
- debate current controversies,
- future research directions and opportunities for basic and translational research in cell-based therapies for lung diseases.

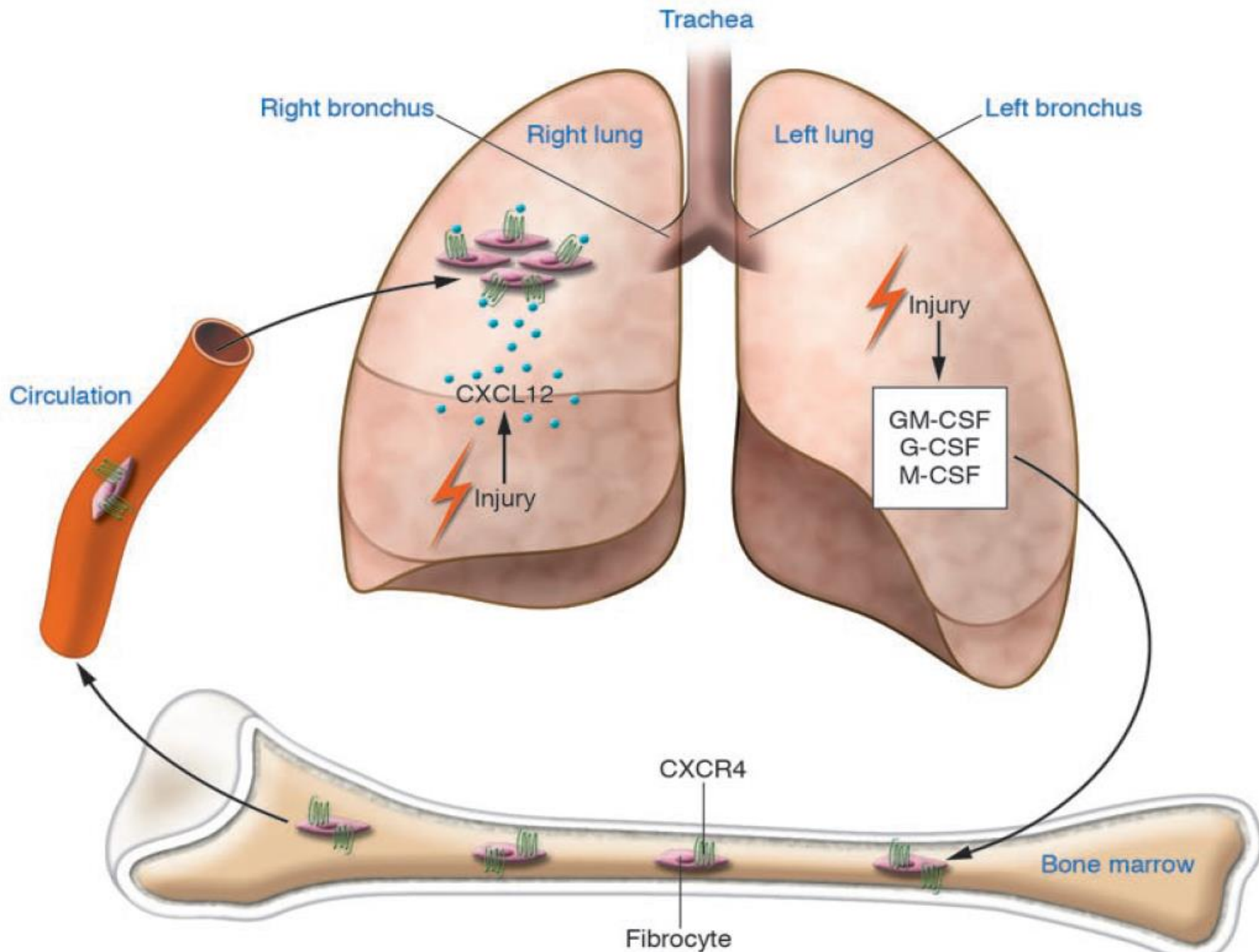
“stem” and “progenitor” cells

Endogenous adult tissue-specific stem cells

- mają zdolność odnawiania się,
- stymulują wytwarzanie komórek siostrzanych tzw. “transit amplifying cells”, które są bardziej wyspecjalizowane dla danego narządu

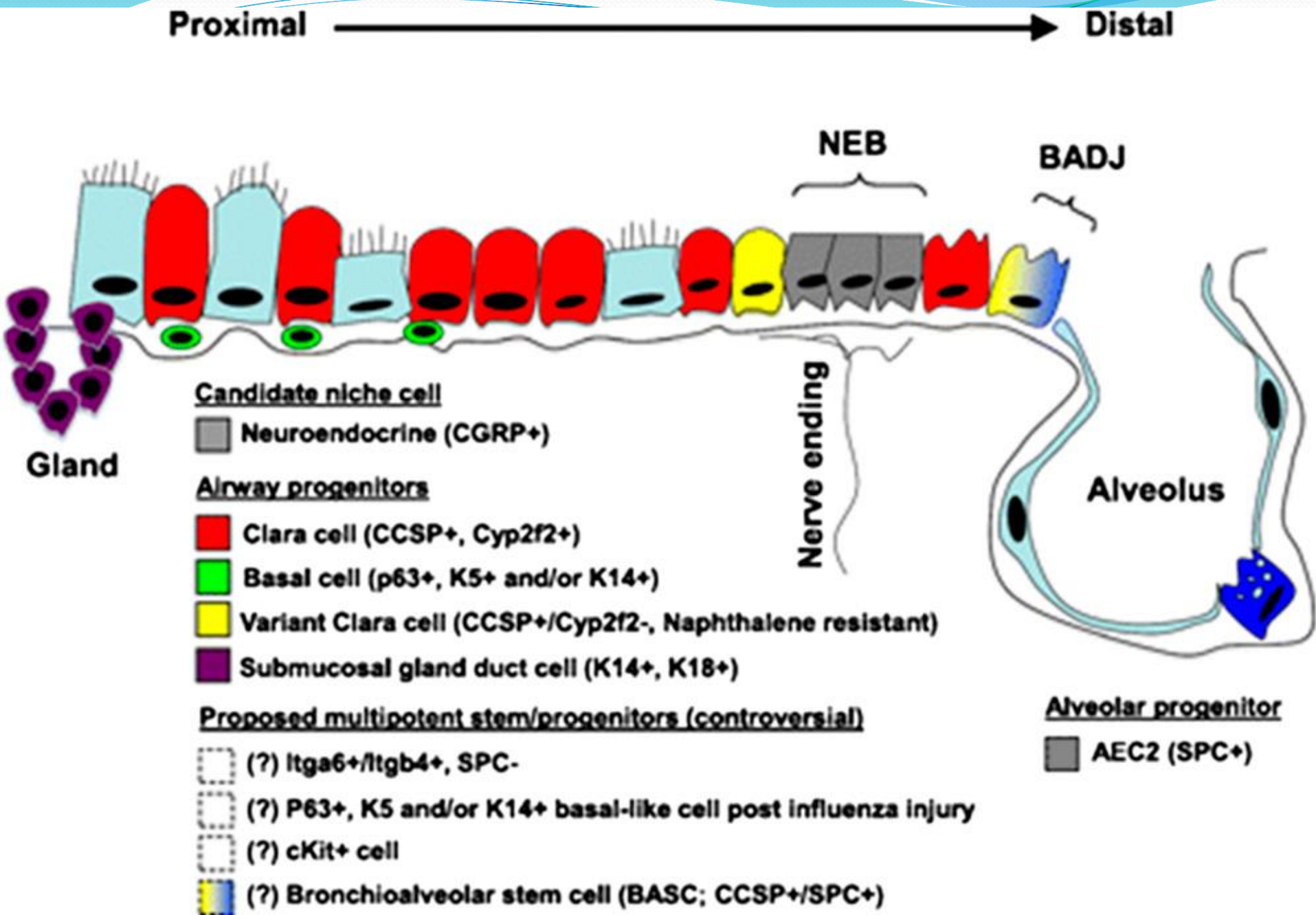
Adult endogenous progenitor cells

- nie mają zdolności odnawiania się,
- swoiste komórki dla danej tkanki,
- mogą się różnicować w bardziej wyspecjalizowane komórki,
- “facultative progenitor cells”

Schematic of proposed lung epithelial candidate stem or progenitor cells

Mesenchymal stem cells (MSCs)

Multipotent adult progenitor cells

Izolowane ze:

- szpiku kostnego
- krwi pępowinowej
- tkanki tłuszczowej

Różnicują się w:

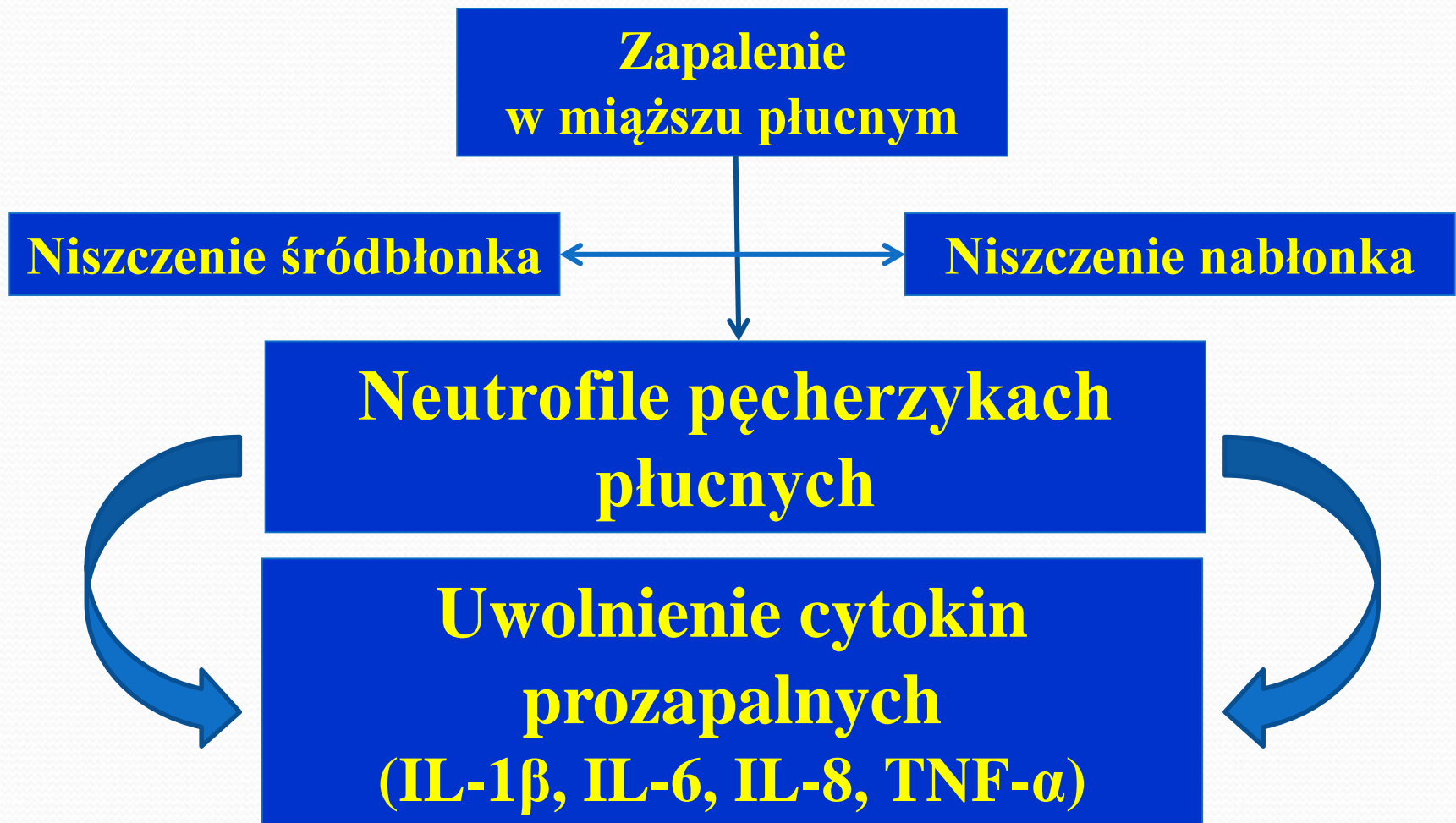
- chrząstkę
- tkankę tłuszczową
- ??????

**Modulują odpowiedź na uraz i zakażenie
(hamują TNF- α i nasilają wytwarzanie IL-10)**

Promują proces naprawczy

Gupta N, Su X, Popov B, *et al.*: Intrapulmonary delivery of bone marrow derived mesenchymal stem cells improves survival and attenuates endotoxininduced acute lung injury in mice. *J Immunol.* 2007; **179**(3): 1855–63.

ARDS

ARDS

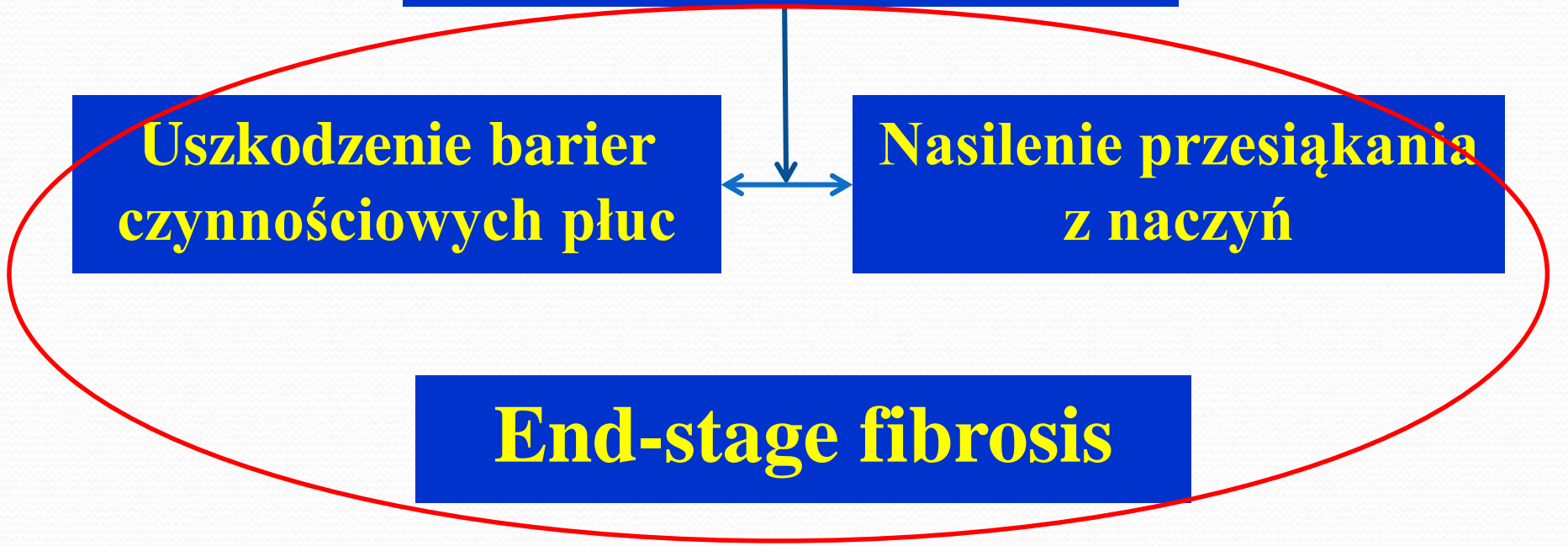
Wolne rodniki tlenowe
(reactive oxygen species)

**Uszkodzenie barier
czynnościowych płuc**

**Nasilenie przesiąkania
z naczyń**

End-stage fibrosis

Mesenchymal stem cells (MSCs)

Działanie immunomodulujące MSC

Shahd Horie , John G. Laffey: Recent insights: mesenchymal stromal/stem cell therapy for acute respiratory distress syndrome. F1000 Research, 2016; 5:1-8.

MSCs wykazują skuteczność w badaniach przedklinicznych

ARDS

**Ventilator-induced
lung injury (VILI)**

Zapalenia płuc

Sepsa

Shahd Horie , John G. Laffey: **Recent insights: mesenchymal stromal/stem cell therapy for acute respiratory distress syndrome. F1000 Reaserch, 2016; 5:1-8.**

Działanie MSC w badaniach na modelach przedklinicznych

Injury setting	Cell therapy	Effects
Unmodified MSC therapy		
<i>Escherichia coli</i> -induced ALI in mice ¹⁶	Mouse bone marrow MSCs 5 × 10 ⁵ cells/mL/22g IV	<ul style="list-style-type: none"> - Increased survival - Decreased lung edema and lung histology score - Decreased oxidative stress injury (decreased myeloperoxidase activity and malondialdehyde levels)
<i>E. coli</i> pneumonia in rats ¹⁷	hBM MSCs 10 and 20 million per kilogram IV	<ul style="list-style-type: none"> - Increased oxygenation and survival - Decreased lung histology score and bacterial load - Frozen delivery of cells is effective - Increased phagocytosis and LL-37 release <i>in vitro</i>
<i>Pseudomonas aeruginosa</i> administration and smoke inhalation in sheep ¹⁸	hBM MSCs 5 and 10 million per kilogram IV	<ul style="list-style-type: none"> - Increased oxygenation - Decreased lung edema - No adverse effects observed
Repair after ventilator-induced lung injury in rats ²¹	hBM MSCs 1–10 million per kilogram intra-tracheally and IV	<ul style="list-style-type: none"> - Increased blood oxygenation and lung compliance - Decreased lung edema and histologic injury - Decreased bronchoalveolar lavage CINC-1 and IL-6 - Lowest efficacious dose is 2 million per kilogram
<i>Ex vivo</i> lungs under prolonged ischemic conditions ²³	hBM MSCs 5 million per kilogram IV	Decreased edema in human lungs rejected for transplantation
Modified MSC therapy		
Lipopolysaccharide-induced endothelial injury <i>in vitro</i> ²⁴	MSCs overexpressing ACE2	Enhanced decrease in endothelial damage, edema, and TNF-α and IL-6 concentrations when compared with naïve MSCs
Bleomycin-induced ALI in mice ²⁵	Human umbilical cord MSCs overexpressing ACE2	Enhanced decrease in TNF-α, interferon-gamma, transforming growth factor-beta, and IL-1β, IL-2, and IL-6 and enhanced increase of superoxide dismutase and IL-10 when compared with naïve MSCs

Shahd Horie , John G. Laffey: **Recent insights: mesenchymal stromal/stem cell therapy for acute respiratory distress syndrome.** *F1000 Research*, 2016; 5:1-8.

START

(Stem cells in ARDS Treatment)

**Badanie I/II fazy nad zastosowaniem MSC
(bone marrow-derived human MSC - hMSC) w ARDS
(rekrutacja chorych)**

***

U chorych z ostrą niewydolnością nerek w I fazie badania wykazano pełne bezpieczeństwo chorych otrzymujących wlewy hMSCs po zabiegach kardiochirurgicznych z dużym ryzykiem rozwinięcia niewydolności nerek.

Espinoza F, Aliaga F, Crawford PL.: Overview and perspectives of mesenchymal stem cell therapy in intensive care medicine. Rev Med Chil, 2016;144(2):222-31.

MSCs w POChP

MSC podawane dożylnie lub dotchawiczo

Shigemura et al. (Japan) w 2006 r. Większość badań publikowano w 2014 r.

Shigemura N, Okumura M, Mizuno S, Imanishi Y, Nakamura T, Sawa Y. Autologous transplantation of adipose tissue-derived stromal cells ameliorates pulmonary emphysema. *Am J Transplant.* 2006; 6 (11):2592–600.

Badania na modelach zwierzęcych wykazały znamiennej stymulację procesów naprawczych i poprawę czynności płuc.

Zmniejszenie napływania neutrofilów i makrofagów, wytwarzania cytokin prozapalnych (IL-1 β and IL-6) oraz znamienne stymulowanie cytokin przeciwzapalnych (IL-10) i czynników wzrostu (VEGF, HGF, EGF i TGF- β)

MSCs mogą być rozważane w terapii u chorych na POChP (z rozedmą)

Xiangde Liu¹, Qihong Fang², Huijung Kim: Preclinical Studies of Mesenchymal Stem Cell (MSC) Administration in Chronic Obstructive Pulmonary Disease (COPD): A Systematic Review and Meta-Analysis. *PLOS ONE*, June 9, 2016; 1-17

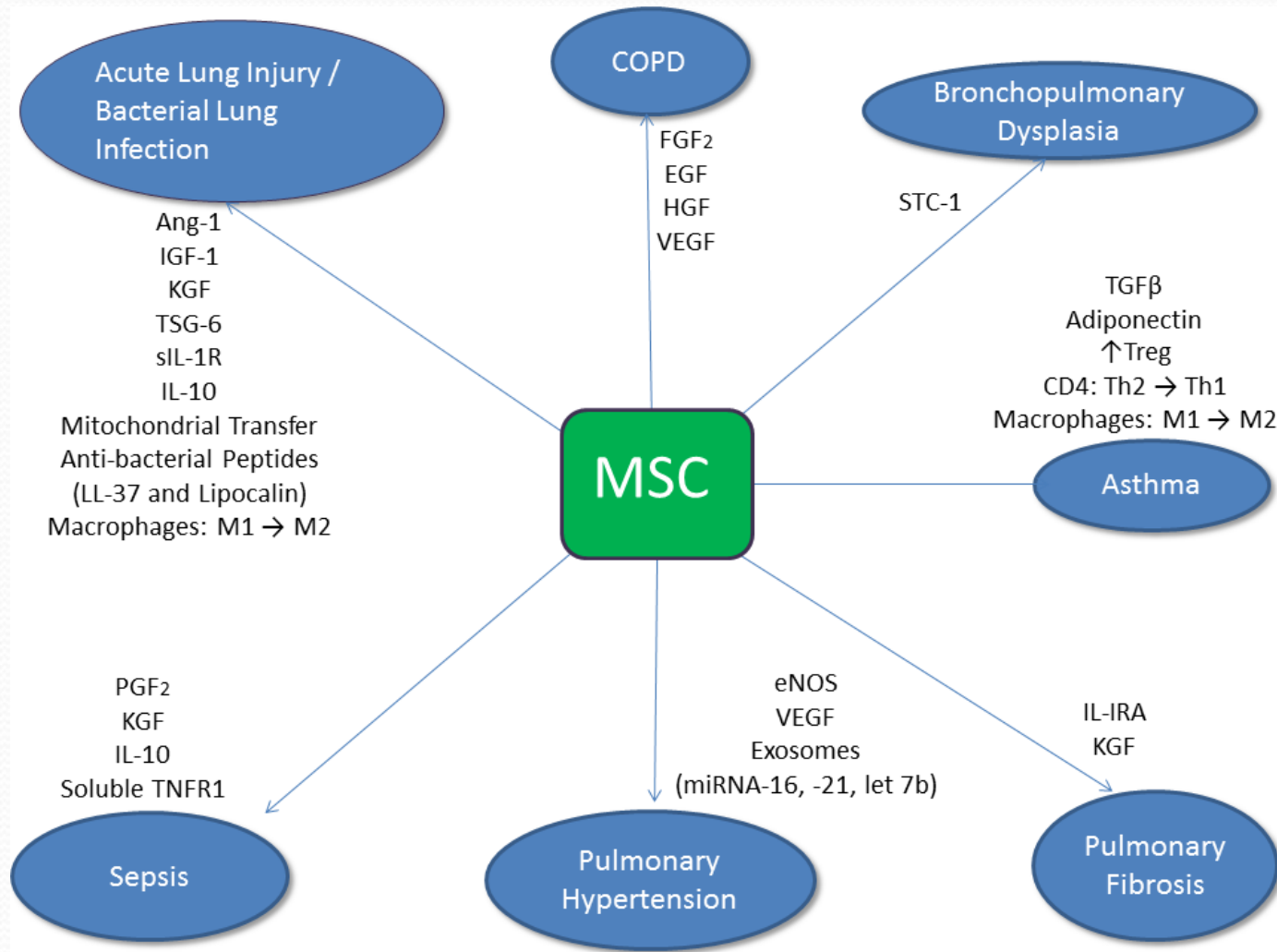
POChP a leczenie komórkami macierzystymi

Nie obecnie dostępnej terapii z użyciem komórek macierzystych u chorych na POChP

Leczenie komórkami macierzystymi jest nowym kierunkiem dla chorych na POChP

- Redukcja zapalenia w drogach oddechowych , aby zapobiec dalszemu niszczeniu mięszu**
- Budowanie nowej, zdrowej tkanki w płucach, która może zastąpić elementy zniszczone**
- Stymulowanie tworzenia nowych kapilarów i małych naczyń w płucach, które mogą poprawić czynność narządu**

The range of *in vitro* immune-modulating effects described for mesenchymal stromal (stem) cells (MSCs)

Stem Cells. 2014 January ; 32(1): 16–25. doi:10.1002/stem.1506.

Embryonic stem cells (ESCs)

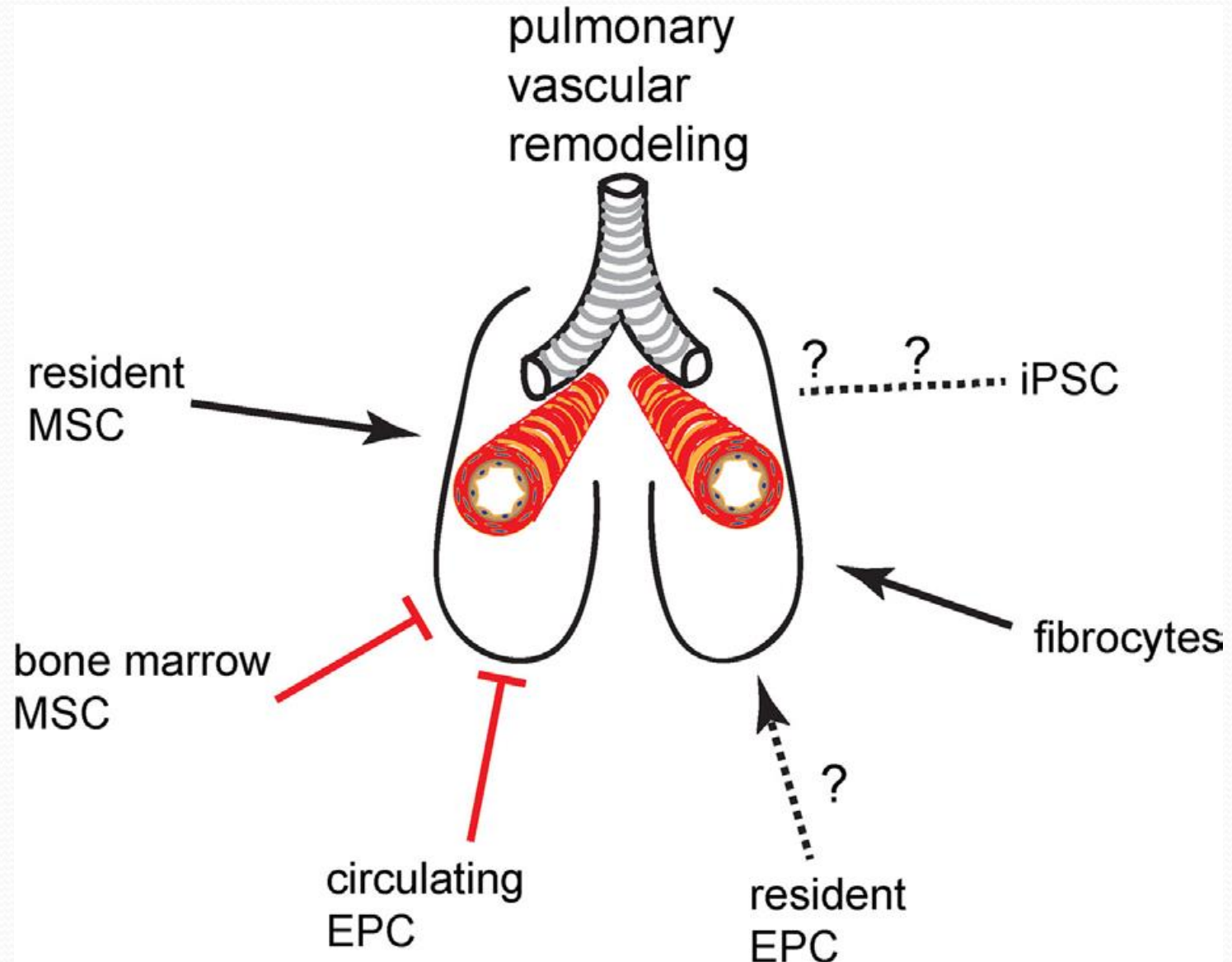
Mają zdolność różnicowania się w lung epithelial cells

Nowa terapia z wykorzystaniem komórek macierzystych w leczeniu chorób wrodzonych i nabytych dróg oddechowych i mięszu płuc.

Postęp w badaniach jest powolny, bo różnicowanie ESCs jest najtrudniejsze spośród innych badanych SCs

Mokhber Dezfouli MR et al.: **The Therapeutic Potential of Differentiated Lung Cells from Embryonic Stem Cells in Lung Diseases.** *Curr Stem Cell Res Ther*, 2017;12(1):80-84.

Wpływ pobudzający i hamujący komórek progenitorowych na remodeling naczyń płucnych

Human lung resident stem/progenitor cells

Cell type	Cell markers
Tracheal basal epithelial cells	NGFR ⁺ /ITGA6 ⁺
Type II alveolar cells	HTII-280 ⁺
Airway epithelial cells	CD151 ⁺ /TF ⁺
Airway epithelial cells	SP/CD45 ⁻
Lung epithelial cells	c-kit ⁺ (CD117)
Lung epithelial cells	Ecad/Lgr6 ⁺
L-MSCs	CD73 ⁺ /CD90 ⁺ /CD105 ⁺

L-MSC: Lung mesenchymal stem cells.

Micheu MM, et al.: **Stem/progenitor cells and obstructive sleep apnea syndrome - new insights for clinical applications.** *World J Stem Cells* 2016 October 26; 8(10): 332-341

Badania nad krążącymi ECP u chorych z OSAS leczonych CPAP

Ref.	Study design	EPCs phenotype	CPAP effect on EPCs number
Jelic <i>et al</i> ^[61]	Adults, both genders, flow cytometry	CD34 ⁺ CD133 ⁺ VEGFR2 ⁺	Normalized after 4 wk of CPAP
Jelic <i>et al</i> ^[62]	Adults, both genders, flow cytometry	CD34 ⁺ CD133 ⁺ VEGFR2 ⁺	Normalized after 4 wk of CPAP
Murri <i>et al</i> ^[63]	Adults, both genders, flow cytometry	CD45 ⁻ CD34 ⁺ CD133 ⁺ VEGFR2 ⁺	Values returned to control values after 1 mo of CPAP
Simpson <i>et al</i> ^[67]	Adults, men, flow cytometry	CD34 ⁺ KDR ⁺ CD34 ⁺ KDR ⁺ CD45 ⁻	Unchanged
Kizawa <i>et al</i> ^[68]	Adults, men, flow cytometry	CD133 ⁺ CD34 ⁺ CD202b ⁺ CD45 ⁻	Values decreased after 12 wk of CPAP treatment
Chou <i>et al</i> ^[70]	Adults, both genders, flow cytometry	CD34 ⁺	Mobilization ratio in patients with OSAS tended to decline

EPC: Endothelial progenitor cell; OSAS: Obstructive sleep apnea syndrome; CPAP: Continuous positive airway pressure.

Micheu MM, et al.: **Stem/progenitor cells and obstructive sleep apnea syndrome - new insights for clinical applications.** *World J Stem Cells* 2016 October 26; 8(10): 332-341

MSC redukuje ALI po A/H5N1

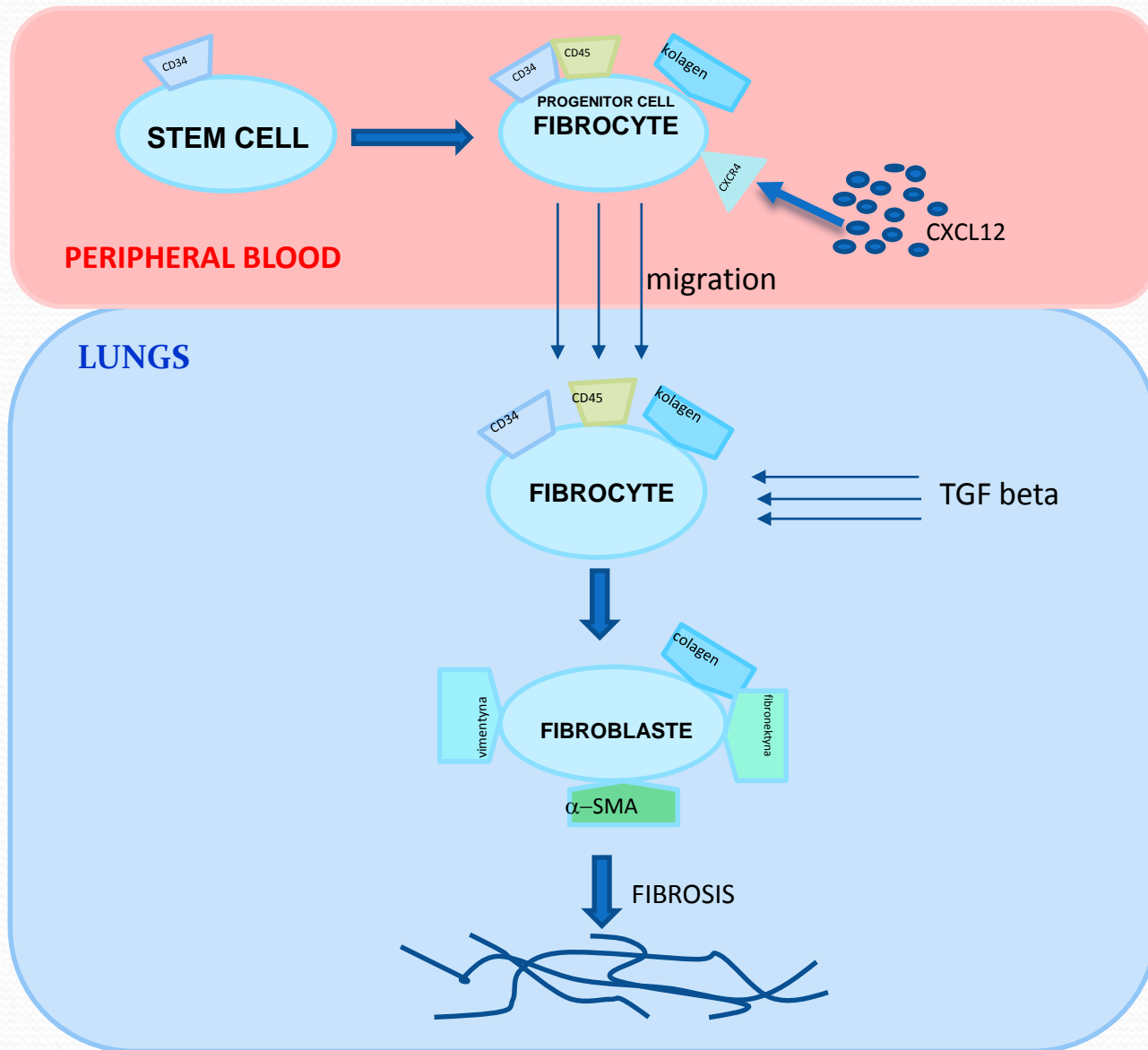

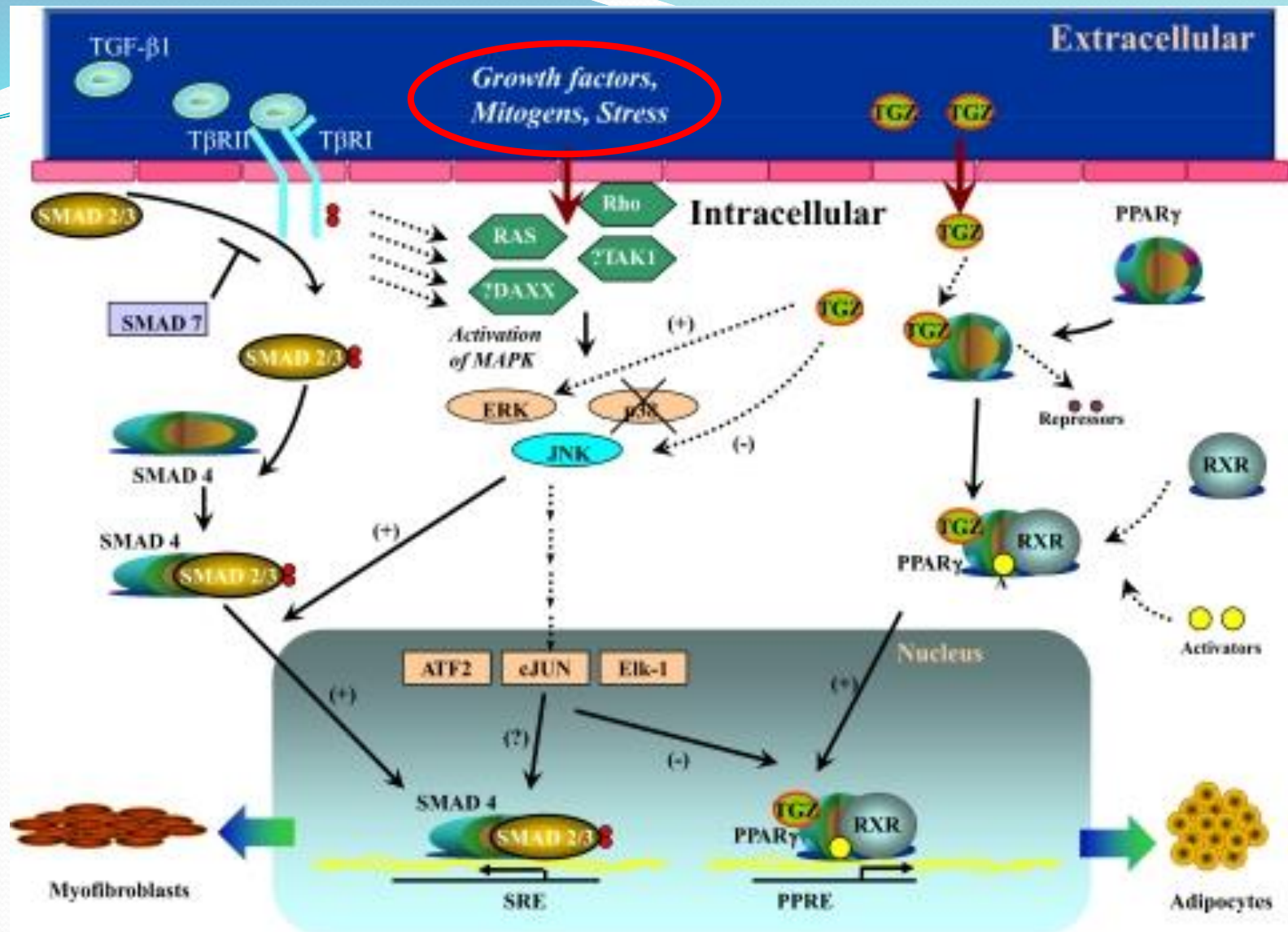
Zwiększenie przeżycia zakażonych A/H5N1 myszy

Chana MCW, et al.: Human mesenchymal stromal cells reduce influenza A H5N1-associated acute lung injury in vitro and in vivo. PNAS, 2016; 113(13): 3621–3626

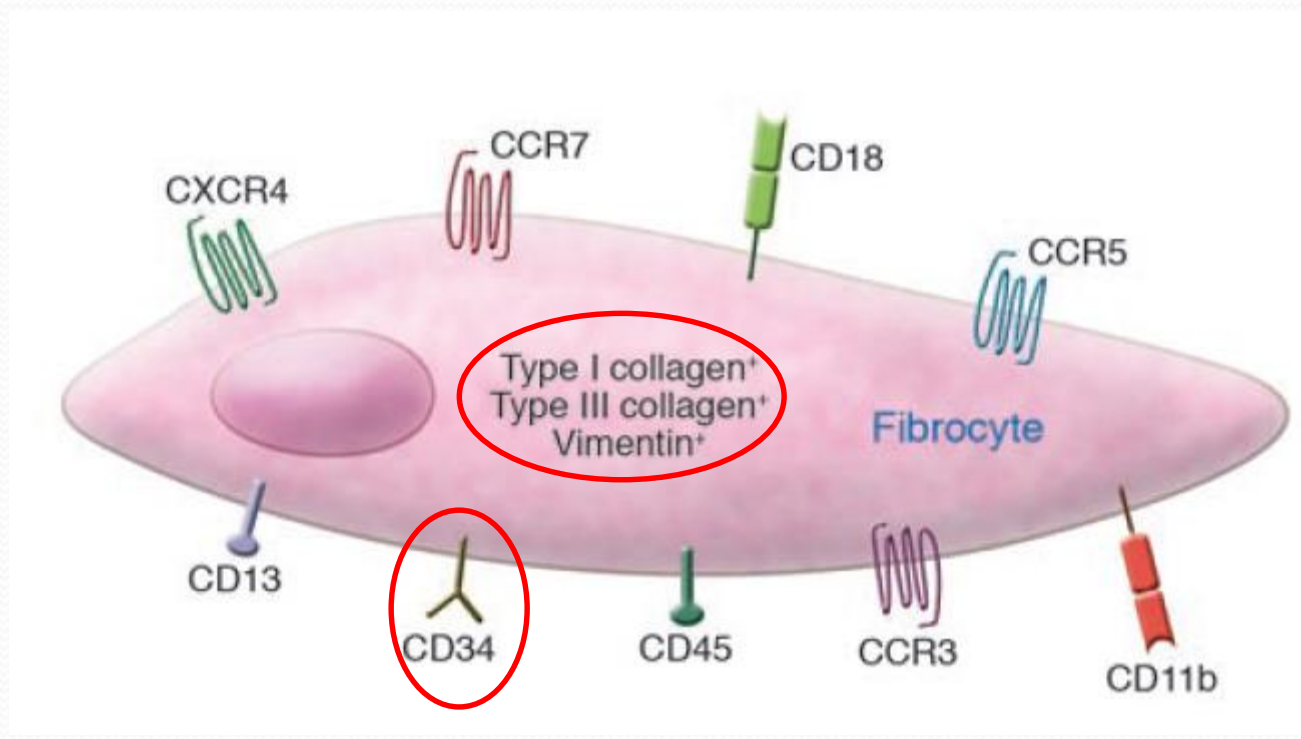

Fibrocyty w sarkoidozie

The different signaling pathways that participate in fibrocyte differentiation into α SMA-expressing myofibroblasts or differentiation into aP2-expressing adipocytes.

Markers associated with human fibrocytes. Human fibrocytes express ECM components (type I collagen, type III collagen, and vimentin). They also express a range of cell surface markers, including the common leukocyte antigen CD45, the hematopoietic stem cell antigen CD34, the adhesion molecules CD11b and CD18, the pan-myeloid antigen CD13, and the chemokine receptors CCR3, CCR5, CCR7, and CXCR4.

Fibroblasty znajduwane w płucach pochodzą z trzech źródeł

Fibroblasty rezydujące

**Fibroblasty różnicujące się z
komórek nabłonka pęcherzyków**

**Komórki progenitorowe
wytwarzane w szpiku kostnym**

Strieter R, Keeley E, Hughes M, et al.: The role of circulating mesenchymal progenitor cells (fibrocytes) in the pathogenesis of pulmonary fibrosis. *J Leuk Biol*, 2009; 86: 1111-1118.

Meet the staff at the Dorothy P. and Richard P. Simmons Center for Interstitial Lung Disease at University of Pittsburgh Medical Center.

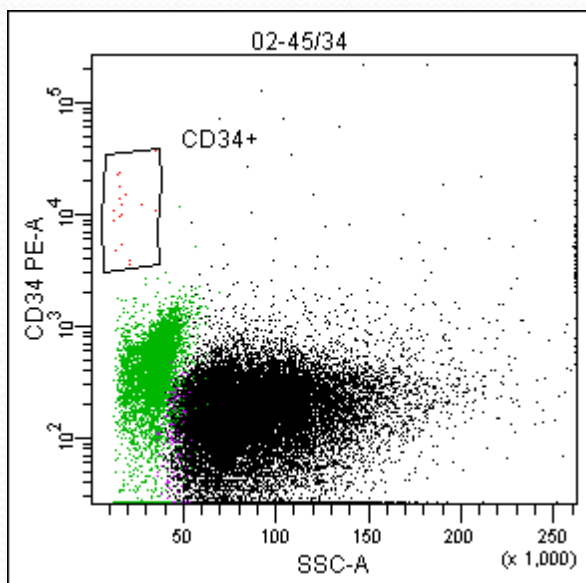
**„Fibrocyt”
jest charakteryzowany przez
fenotyp
(collagen+/vimentin+/CD34+)**

**Fibrocyty są mezenchymalnymi komórkami
progenitorowymi obecnymi we krwi obwodowej,
które mają zdolność ekspresji
CD34, CD45, receptorów kolagenu i wimentyny.**

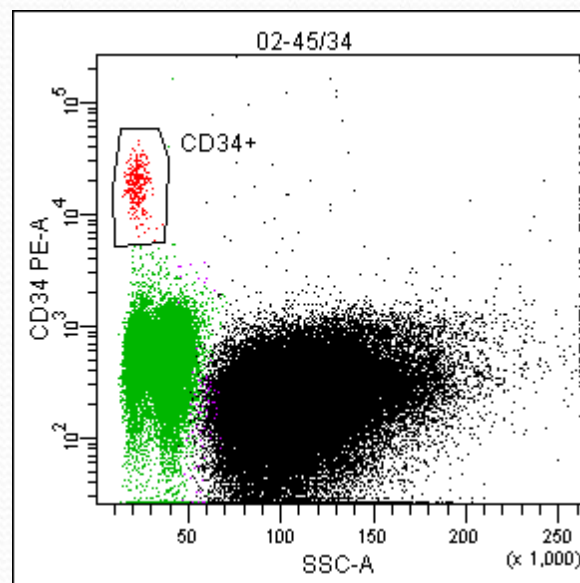

FACSCanto II Beton Dickinson

Ekspresja antygeny CD34+ we krwi obwodowej badanej w cytometrze przeplywowym

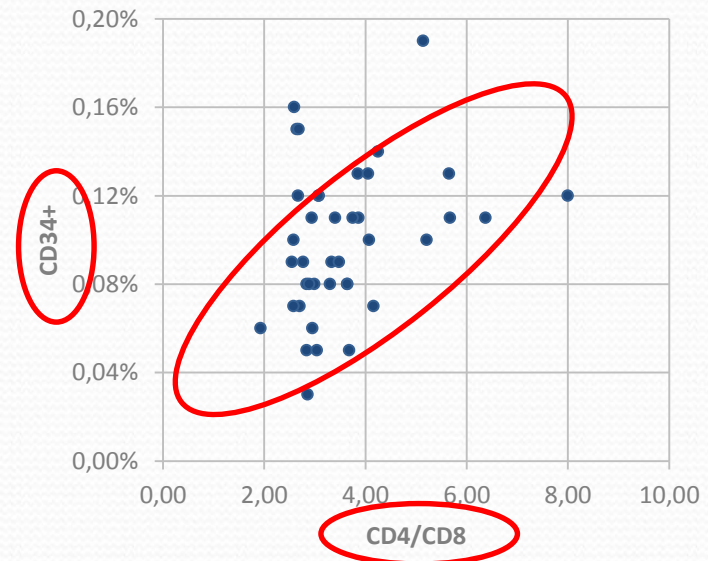
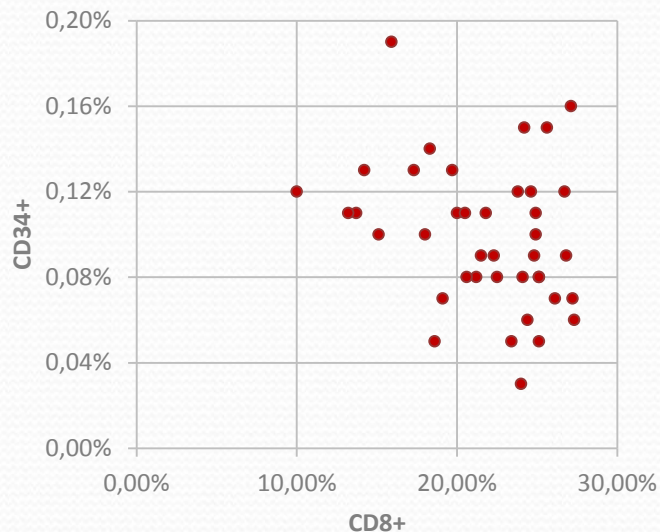
controls	
Population	%Total
CD34+	0.057

sarcoidosis	
Population	%Total
CD34+	0.258

Flusa T, Chelstowska S.: CD34+ progenitor cells in sarcoidosis.
Pol Merkur Lek, 2015; 38(227):250-3.

Korelacje między liczbą komórek CD34+ i CD8+ oraz CD4/CD8 we krwi obwodowej

Dodatnia korelacja między CD34+ i wskaźnikiem CD4/CDE8.

Flusa T, Chełstowska S.: CD34+ progenitor cells in sarcoidosis.
Pol Merkur Lek, 2015; 38(227):250-3.

Treatment for interstitial lung disease near Buffalo, NY

Stem Cell Therapy near Buffalo, NY.

At just over 3 hours' drive from Buffalo, Pittsburgh, PA, leads lung disease research with programs like those at the Simmons Center for Interstitial Lung Disease at the University of Pittsburgh.

***

Klinika Lung Institute w Pittsburgu leczy chorych na choroby śródmiąższowe płuc, POChP, rozedmę, postępujące włóknienie płuc i sarkoidozę.

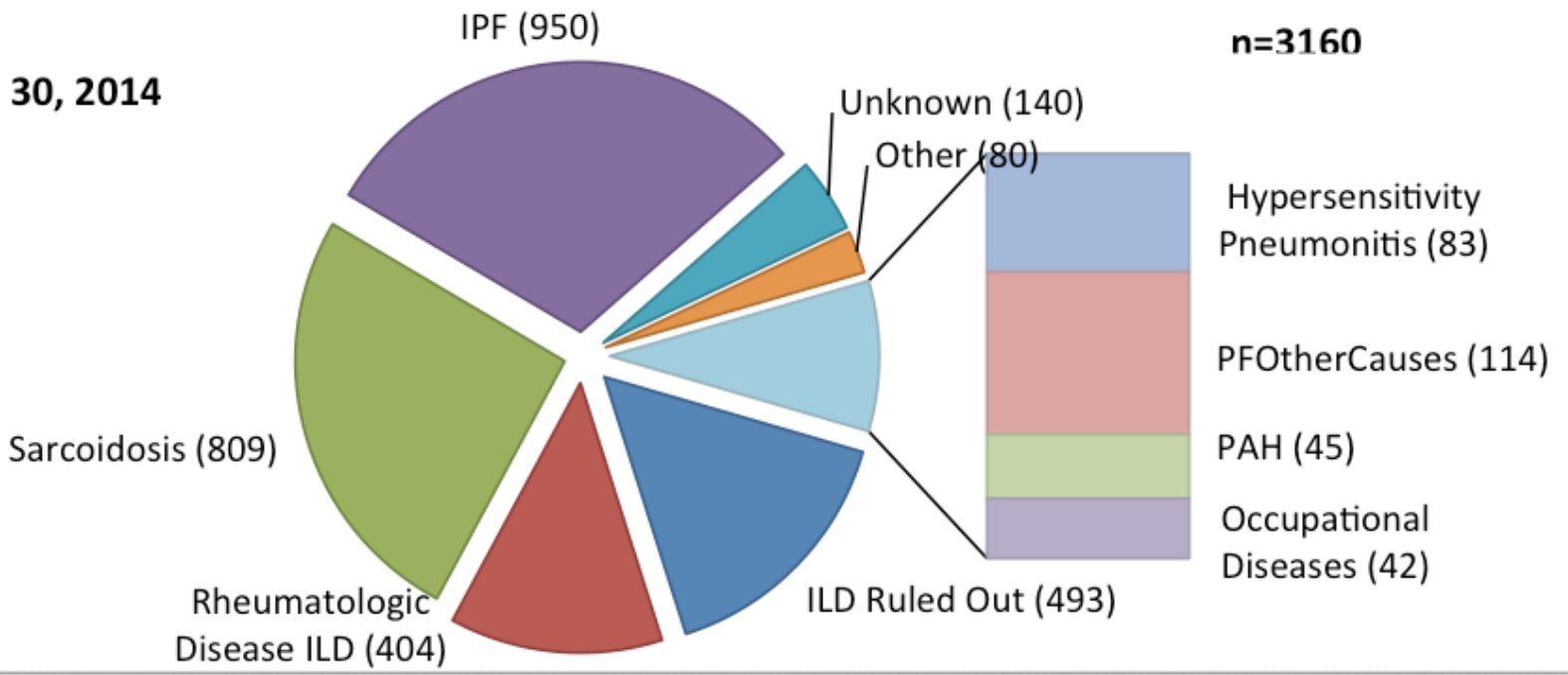

THE DOROTHY P. & RICHARD P.
SIMMONS CENTER
FOR INTERSTITIAL LUNG DISEASE

Distribution of Simmon Center Clinical Patients

April 30, 2014

n=3160

Placenta-derived mesenchymal-like cells in chronic pulmonary sarcoidosis

**Działanie
immunosupresyjne
na limfocyty T**

**PDA-001 cells with
phenotype CD34-, CD10+,
CD105+ and CD200+.**

**Działanie
immuno-
modulacyjne**

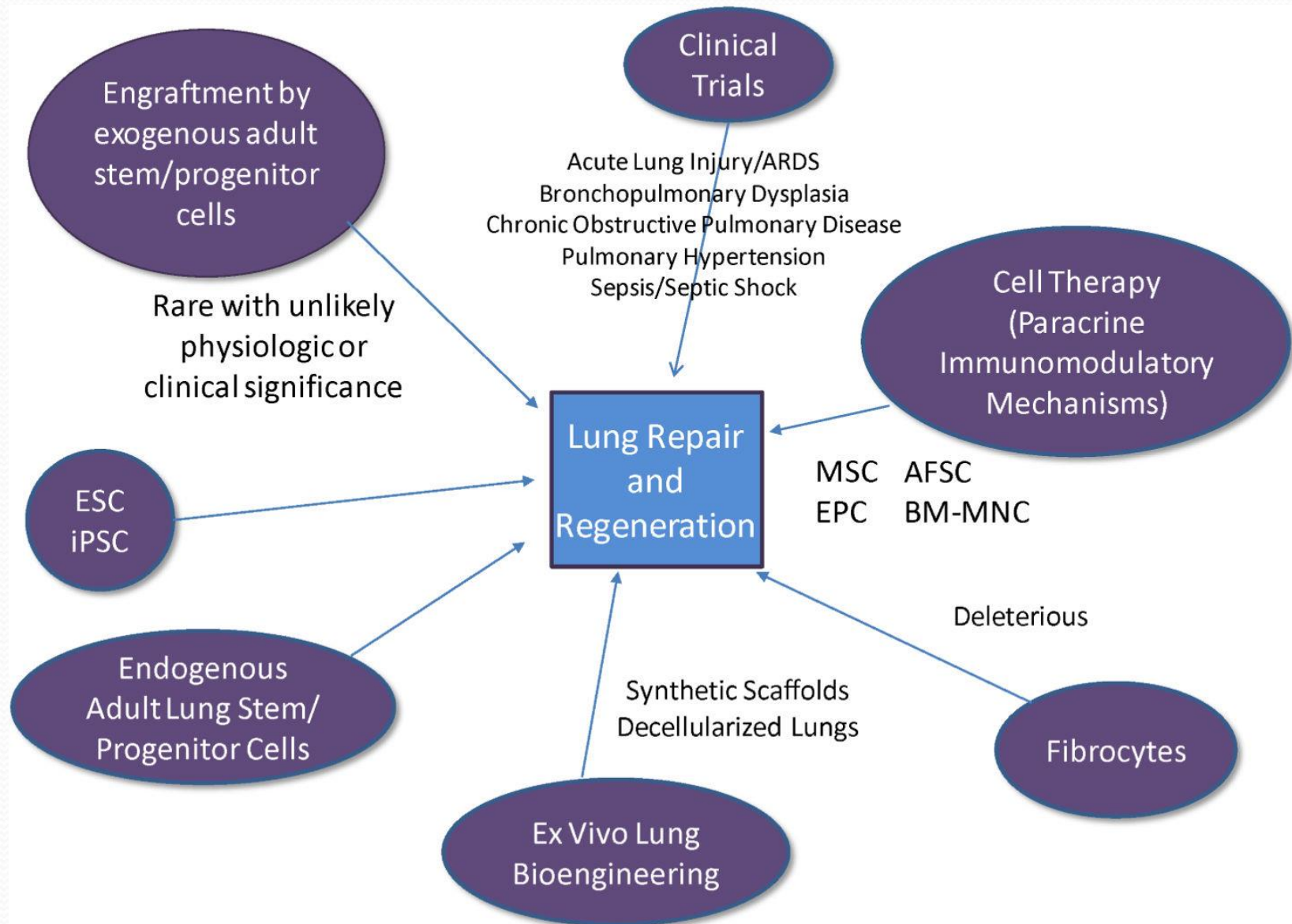
**4 chorych otrzymało iv. dwa
razy po 150 mln PDA-001
cells w 240 ml dextranu-40**

**Po wykonanych wlewach miernemu podwyższeniu uległo ciśnienie płucne.
W BAL potwierdzono obecność komórek
CD10+CD49c+C105+.**

**Po roku obserwacji nie stwierdzono zmian w wartościach FVC,
ale u 2 chorych uzyskano ustąpienie zmian radiologicznych
i odstawiono sterydy**

Baughman RP, Culver DA, Jankovi V, et al.: Placenta-derived mesenchymal-like cells (PDA-001) as therapy for chronic pulmonary sarcoidosis: a phase 1 study. Sarcoidosis Vasc Diffuse Lung Dis, 2015;32(2):106-14.

Various stem cell, cell therapy and *ex vivo* bioengineering approaches for lung diseases

Ocena ryzyka i korzyści

Powikłania – wczesne i późne nie do końca znane mogą generować nieoczekiwane trudne problemy

Wynik wątpliwy leczenia doświadczalnego może spowodować dyskwalifikację z dalszych badań

Koszty leczenia są znaczne i do końca nieokreślone.

**Koszty transportu i pobytu.
Firmy ubezpieczeniowe?**

